Pomorski Program Edukacji Morskiej

SP 9

Comenius 2012/2014
The whole world is school for me

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

POMORSKI PROGRAM
EDUKACJI MORSKIEJ

Skarby Bałtyku

Fauna Morza Bałtyckiego

Ryby morskie Morza Bałtyckiego

Co to jest ryba?

Ryby – tradycyjna nazwa zmiennocieplnych kręgowców wodnych oddychających skrzelami, posiadających szczęki i poruszających się za pomocą płetw.

Niezwykle zróżnicowane pod względem budowy zewnętrznej i wewnętrznej, ubarwienia, oraz przystosowania do warunków środowiska.

Stanowią najliczniejszą grupę współcześnie żyjących kręgowców. Na świecie znanych jest ponad 30 tys. gatunków żyjących współcześnie. Są najstarszymi kręgowcami świata, pojawiły się około 480 mln lat temu.

W Polsce występuje około 120 gatunków ryb.

Dział zoologii zajmujący się rybami to **ichtiologia.**

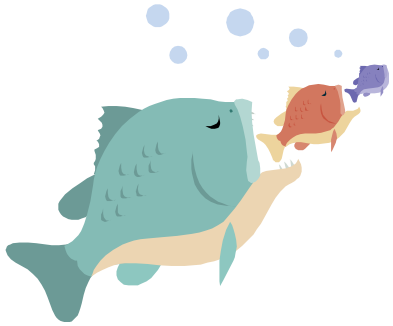

Cechy charakterystyczne ryb

- ciało opływowe, przystosowane do pokonywania oporu wody
- szkielet chrzęstny, częściowo skostniały lub kostny
- otwór gębowy zaopatrzony w ruchome szczęki
- kończyny przednie przekształcone w płetwy piersiowe, tylne w płetwy brzuszne
- skóra z licznymi gruczołami śluzowymi
- oddychają skrzelami
- większość posiada charakterystyczny dla ryb narząd - linię boczną
- zmiennocieplne
- zamknięty układ krążenia
- rozdzielnopłciowe
- w większości jajorodne

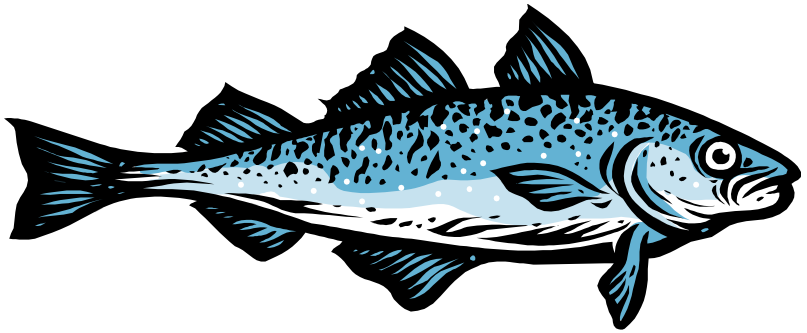

Ryby żyjące w Morzu Bałtyckim

Ze względu na szeroki zakres zasolenia wód Morza Bałtyckiego spotkać w nim można zarówno ryby morskie, jak i słodkowodne.

Wśród ichtiofauny bałtyckiej występują też ryby dwuśrodowiskowe.

W Morzu Bałtyckim występuje ok. 30 gatunków ryb morskich.

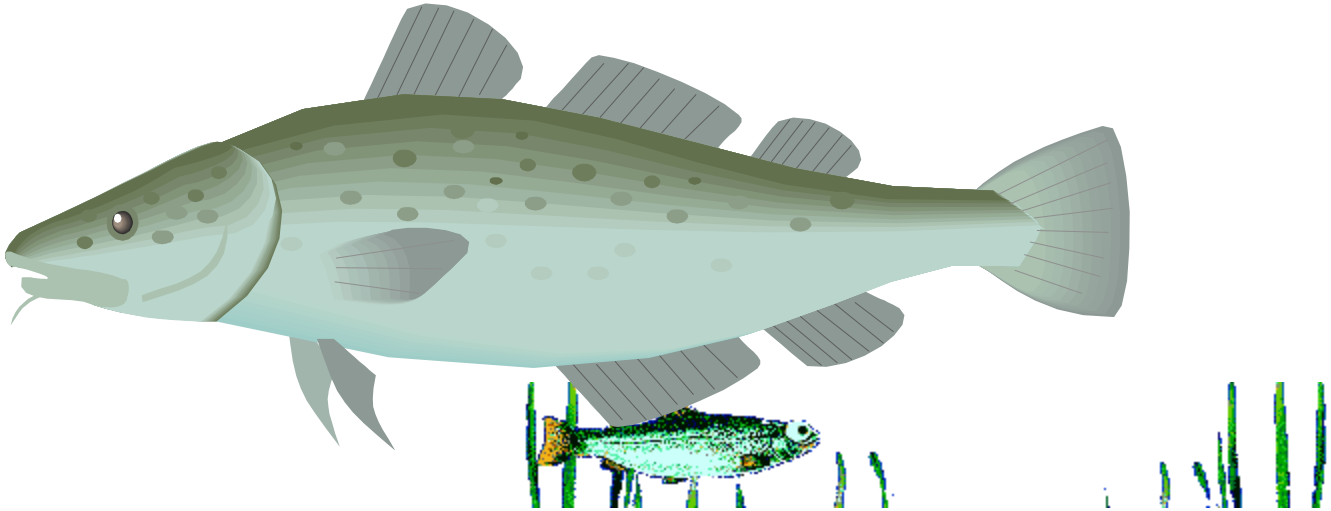

Ryby żyjące w wodach otwartych

W wodach otwartych Morza Bałtyckiego występuje kilka gatunków ryb morskich o znaczeniu użytkowym.

Do najważniejszych należą:

- śledź ,
- szprot,
- makrela,
- dorsz,
- płastugi (skarp, stornia).

Z ryb nieużytkowych na dnie głębokim występuje np. lisica. W wodach tych pojawiają się również gatunki z Morza Północnego: belona, sardela, ostrobok, witlinek.

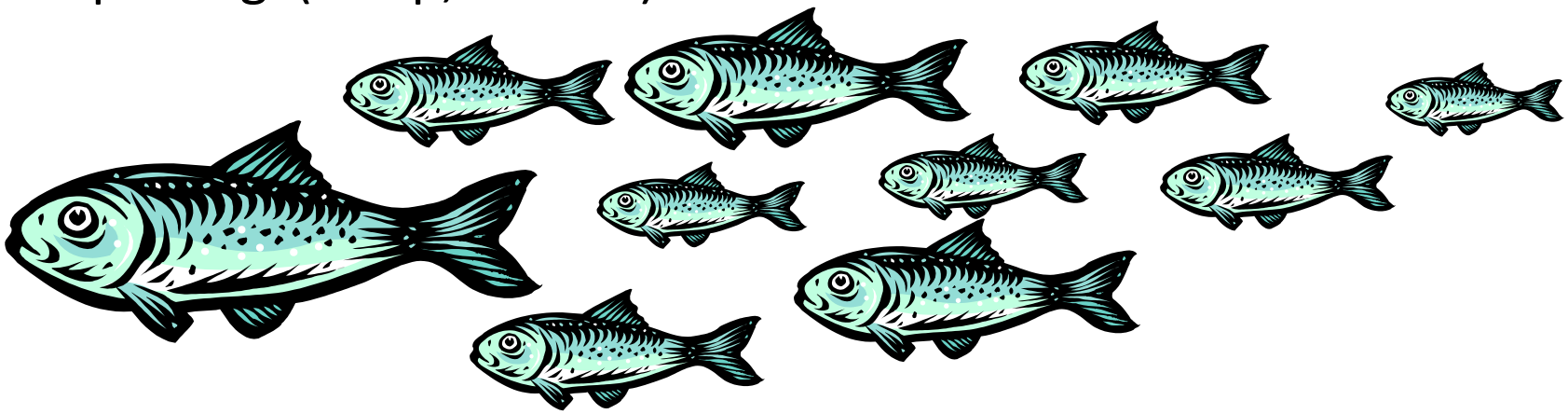

Ryby pelagiczne

(ryby, których tryb życia nie jest związany ze stałym podłożem)

żyjące w Morzu Bałtyckim

Szprot pokarm plankton – długość do 17 cm, życia 5-6 lat – dniem ławica przebywa blisko dna, nocą unosi się ku powierzchni i ulega rozluźnieniu

Śledź **pokarm plankton (skorupiaki, skrzydłonogi, larwy ryb) – długość do 40 cm, życia 20-25 lat- ryba ławicowa**

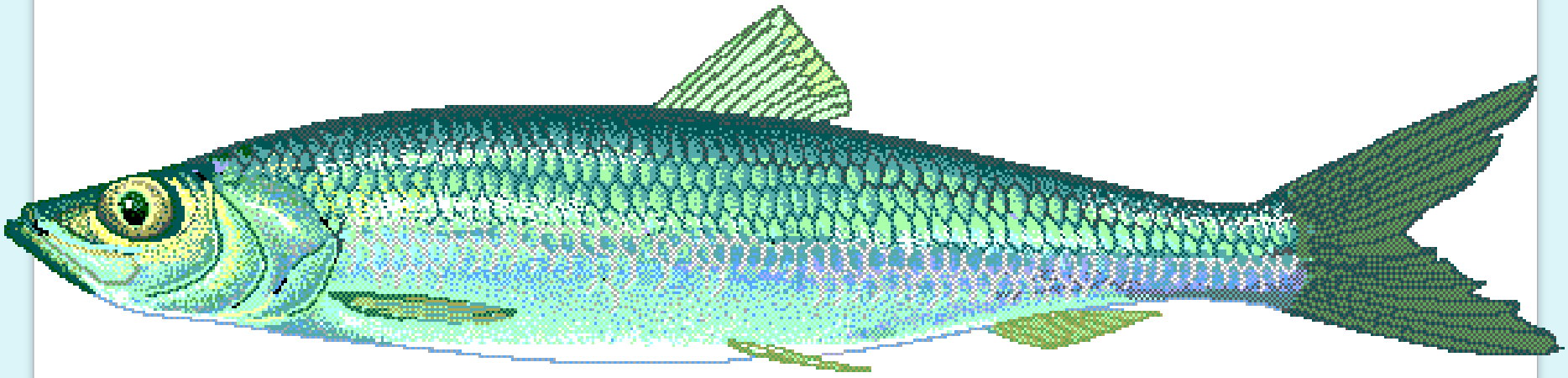

Makrela pokarm małe skorupiaki, skrzydłonogi, wyląg ryb, małe ryby ławicowe – długość do 50 cm, życia do 20 lat – w zimie przebywa przy dnie i przestaje żerować

Ryby przydenne żyjące w Morzu Bałtyckim

Łosoś pokarm skorupiaki, larwy, małe ryby – długość do 1,5 m, w wieku 1-3 lat wędruje do morza, po ok. 4 lat wraca do miejsca urodzenia na tarło

Stornia pokarm skorupiaki małe ryby – długość do 30 cm preferuje dno piaszczyste

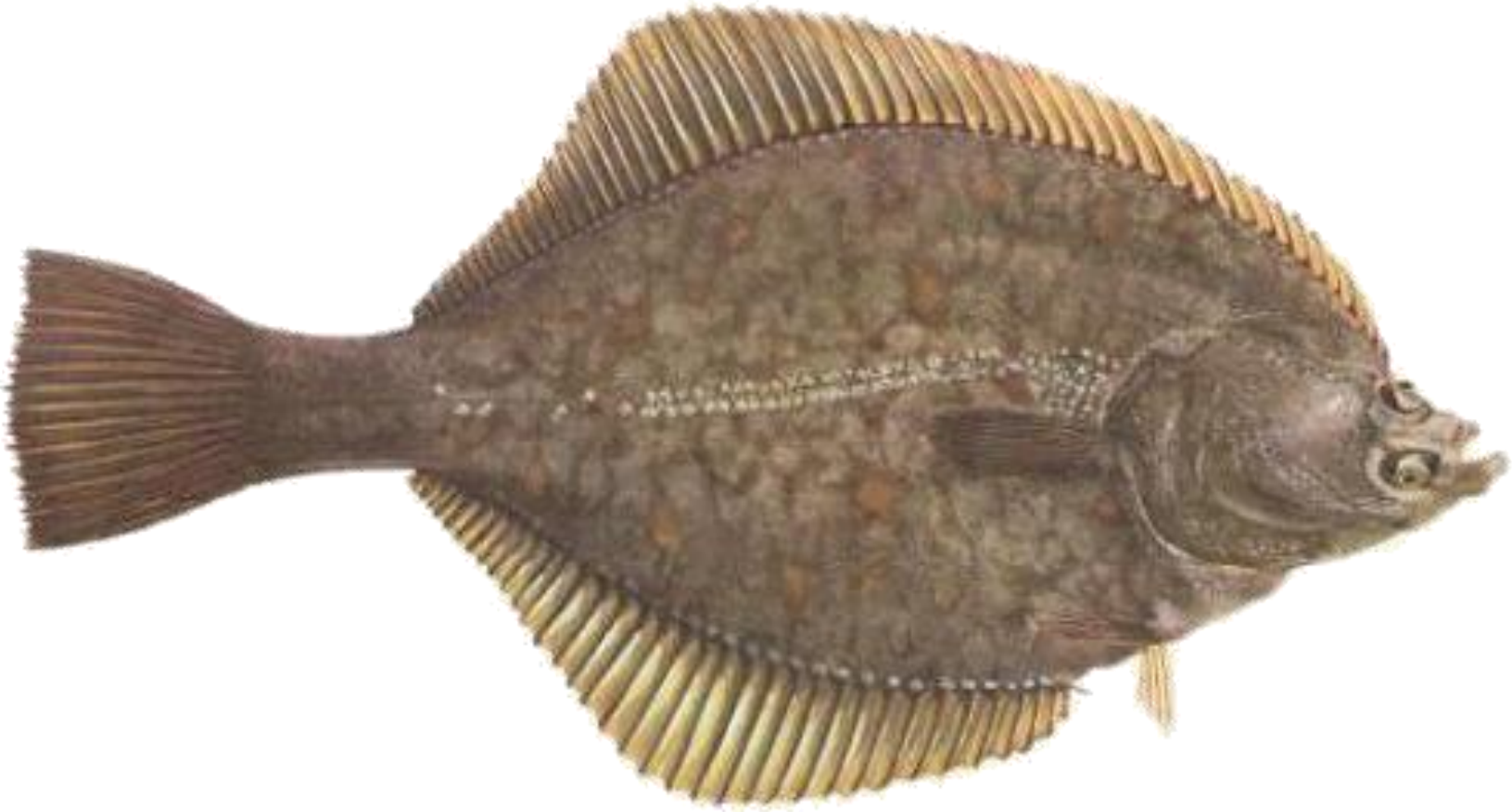

Dorsz pokarm zwierzęta bentoniczne, ryby – długość do 80 cm, życia 6-10 lat – podejmują dalekie wędrówki tarliskowe i żerowiskowe

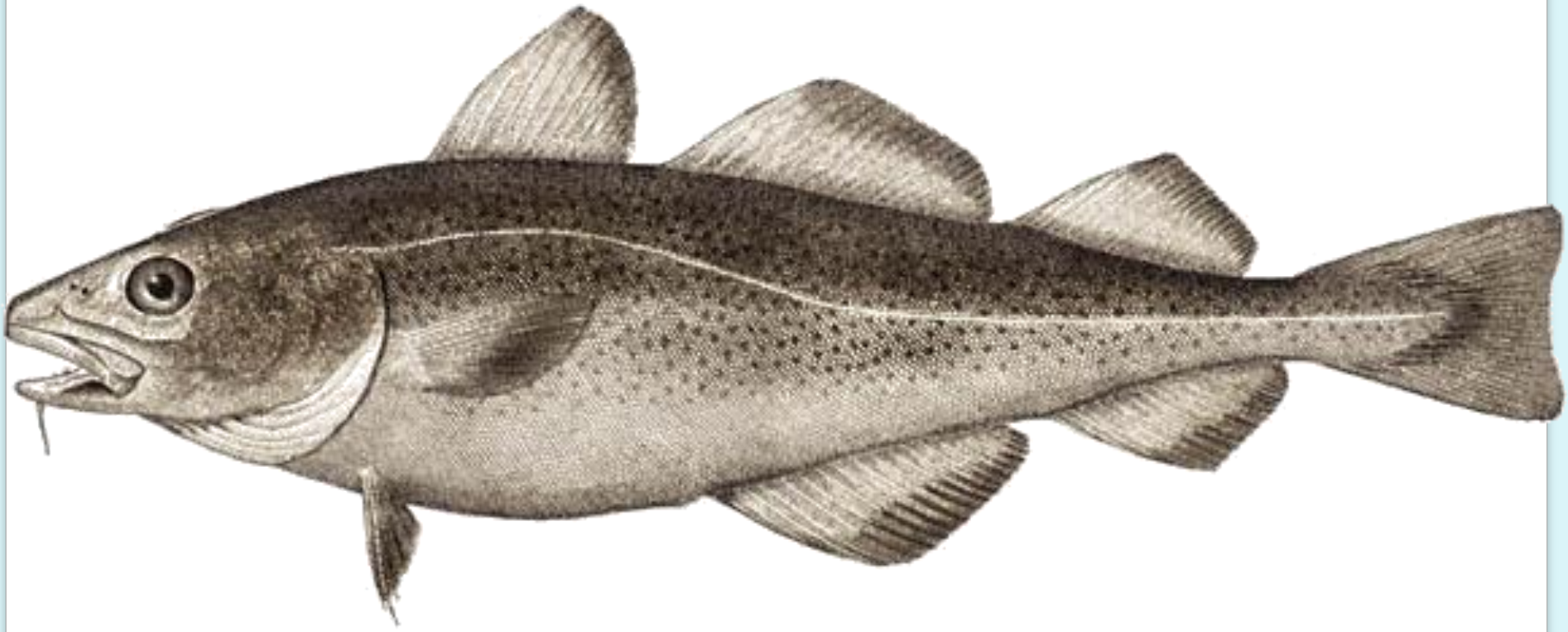

Skarp (turbot) pokarm skorupiaki, małże, małe ryby, nad dnem mulistym, piaszczystym i żwirowatym –dł. do 80 cm

Ryby żyjące na dnie głębokim Morza Bałtyckiego

Witlinek **pokarm skorupiaki i ryby – długość do 70 cm, życia do 13 lat nad piaszczystym i mulistym dnem**

Belona **pokarm plankton, głowonogi, małe ryby – długość do 1m, życia 3-4 lata – żyjąca stadnie, latem po tarle w pobliżu wybrzeży**

Lisica pokarm skorupiaki, małe ryby – długość do 20 cm – nad dnem piaszczystym i żwirowatym często zagrzebana w podłożu

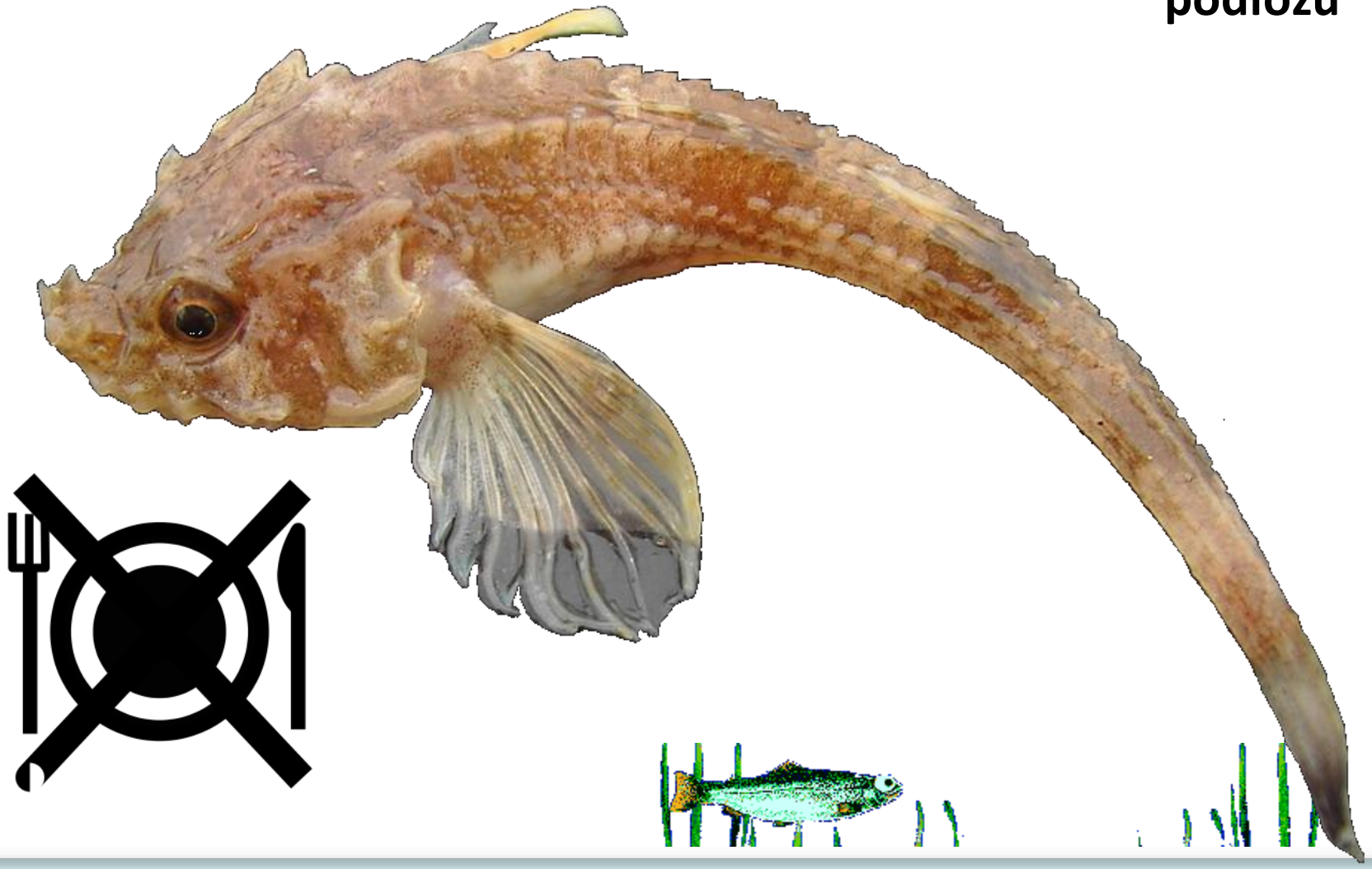

Ryby żyjące w wodach przybrzeżnych

Ryby morskie bytujące w strefie przybrzeżnej to głównie gatunki nieużytkowe. Wśród łąk trawy morskiej występują iglicznie i wężynki. Na płytkim dnie kamienistym spotkać można kura diabła, węgorzycę, ostropłetwca czy taszę. Dno piaszczyste zasiedlone jest przez dobijaki, tobiasze, stornie oraz kilka gatunków babek.

Ryby żyjące na dnie porośniętym roślinnością

Wężynka **pokarm drobne skorupiaki, wyląg ryb – długość do 30 cm życia do 3 lat- w płytkich wodach przybrzeżnych od 2 do 15m**

Ciernik pokarm larwy owadów, skorupiaki – długość do 10cm żyje w luźnych ławicach przy ujściu rzek do morza

Iglicznia pokarm skorupiaki, wyląg ryb – długość do 35 cm, głównie wśród wodorostów – ustawiona pionowo czeka na zdobycz

Pocierniec **pokarm drobne bezkręgowce, ikra – długość do 20 cm, wśród glonów o głębokości do 10m**

Ryby żyjące na dnie kamienistym

Węgorz pokarm bezkręgowce, drobne ryby, potrafi połykać zdobycz dużych rozmiarów – długość do 2 m, aktywny nocą, zimę spędza zagrzebany w mule

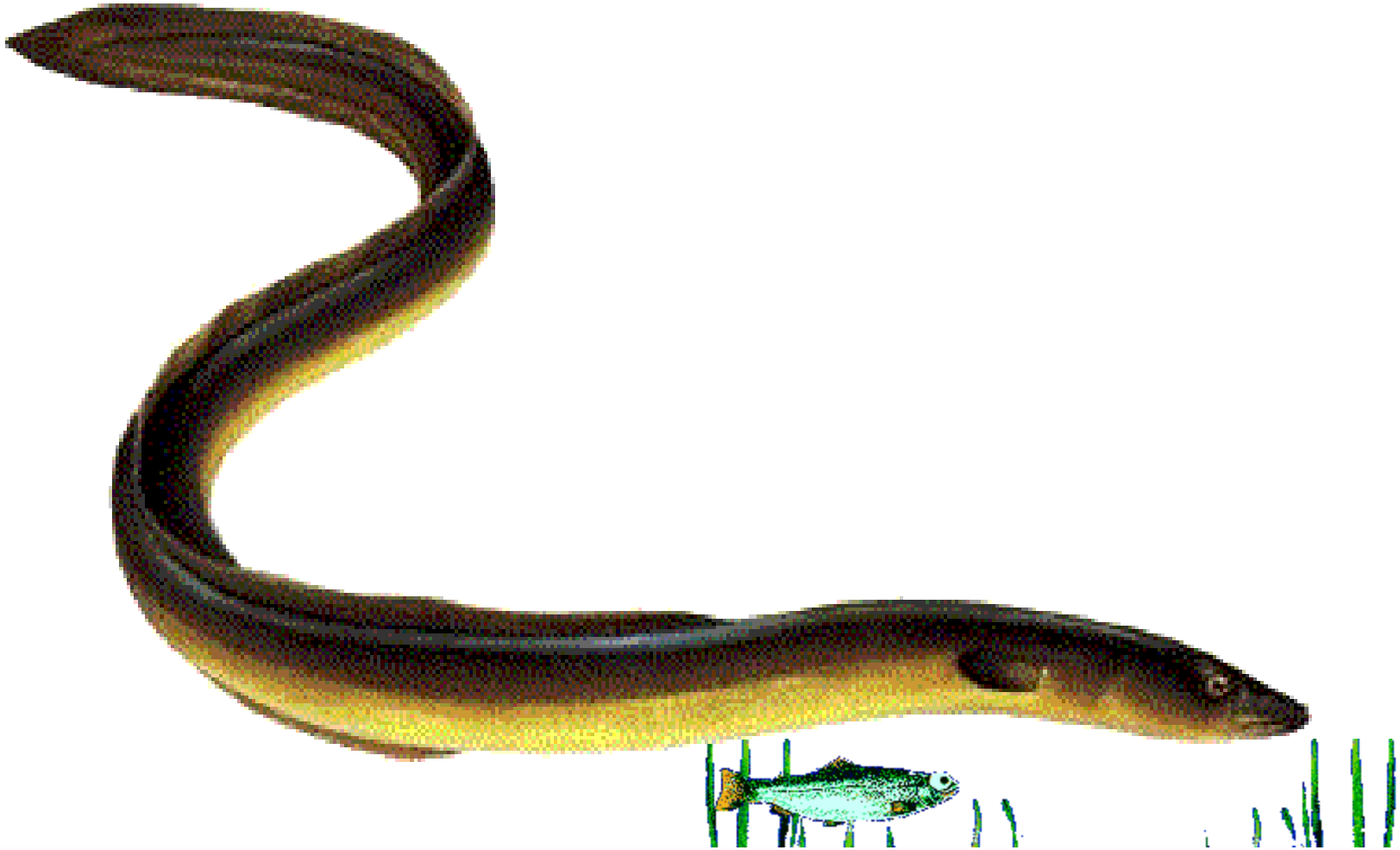

Tasza pokarm skorupiaki, małe ryby, żebropławy – długość samce do 50 cm samice do 60 cm, przytwierdza się za pomocą przyssawki do podłoża

Kur diabeł **pokarm skorupiaki, ikra, małe ryby – długość do 60 cm, na dnie drobno i gruboziarnistym, wnika także do ujścia słonawych rzek i jezior**

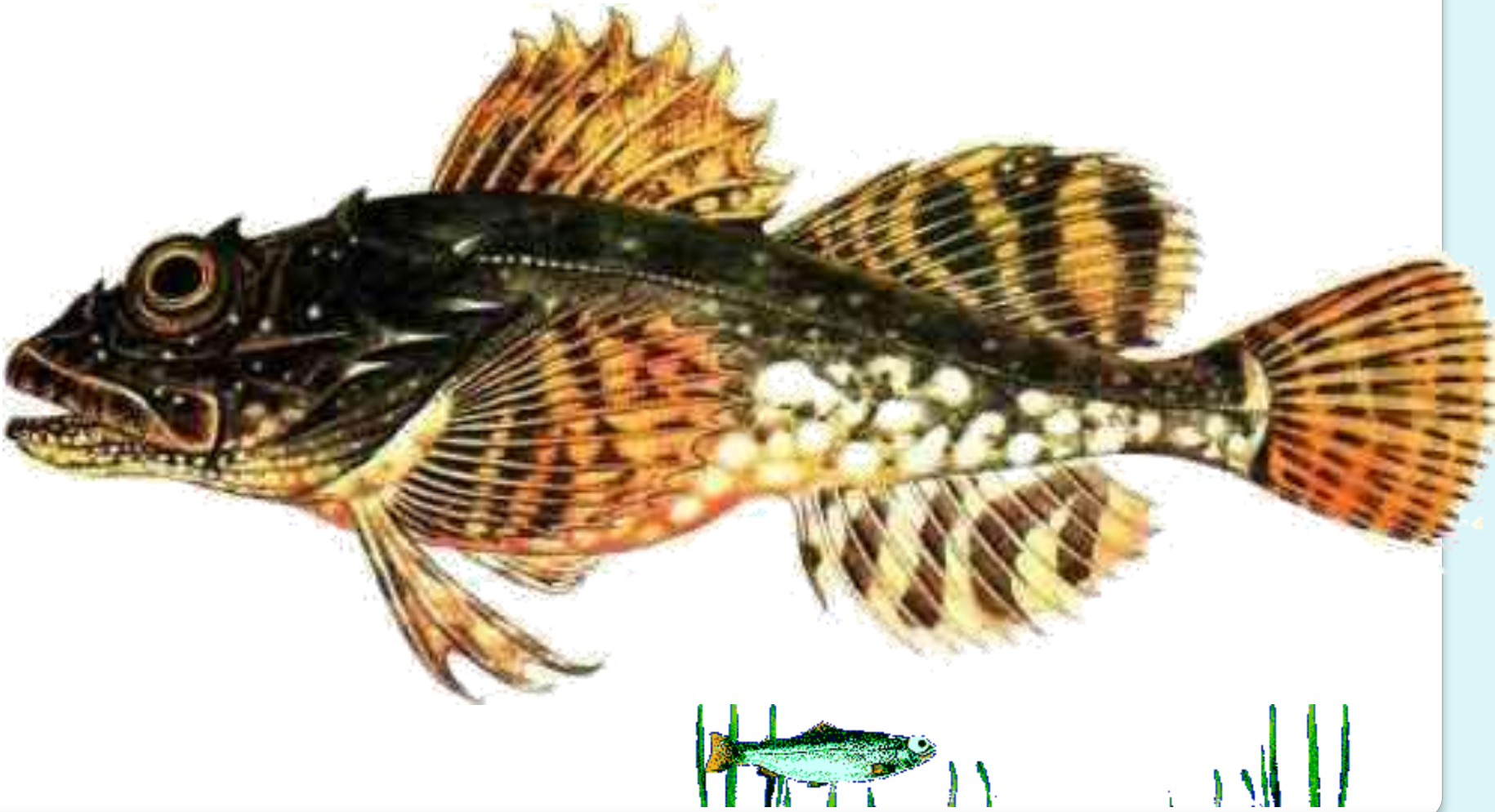

Ryby żyjące na dnie piaszczystym

Dobijak pokarm głównie plankton, długość do 25 cm, życia do 4 lat , ryba stadna, wędrująca wzdłuż wybrzeży w czasie tarła, ikra składana jest na piaszczystym dnie

Tobiasz pokarm skorupiaki, małe ryby – długość do 20 cm, dzień przebywa zagrzebany w piasku, nocą uaktywnia się i małymi stadami pływa w poszukiwaniu pokarmu

Babka bycza pokarm głównie małże – długość do 25 cm, życia do 4 lat, żyje na głębokości do 20m

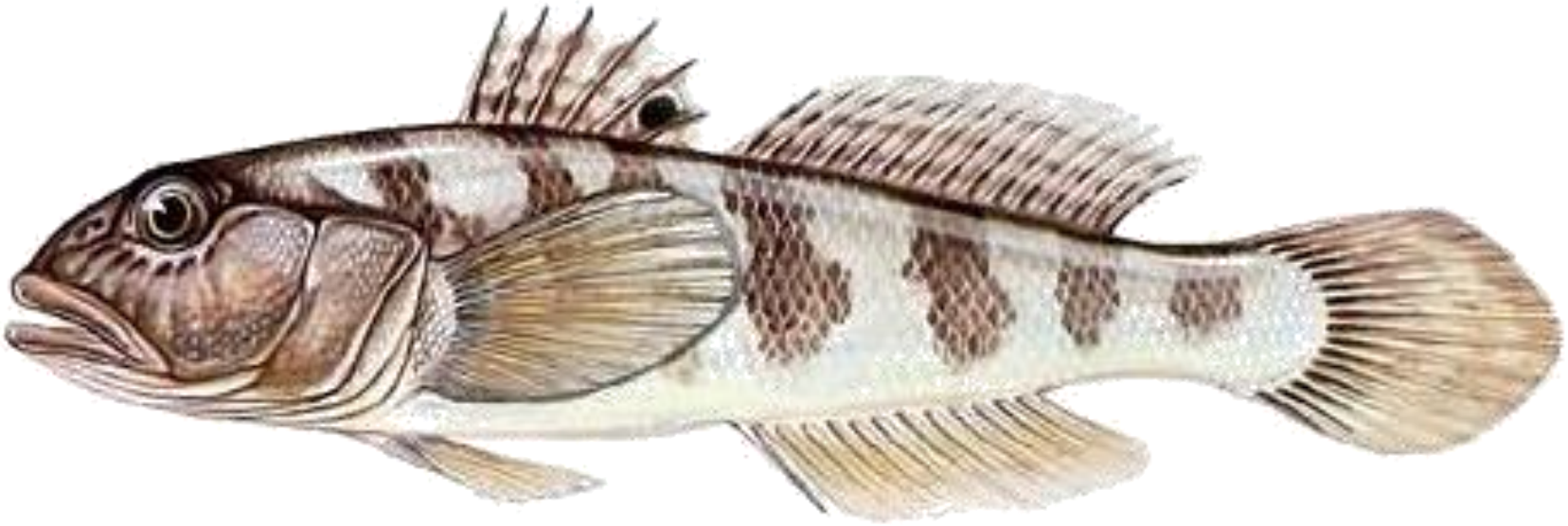

Babka czarna pokarm ślimaki, krewetki, kraby– długość do 15 cm, swobodnie pływająca w wodach przybrzeżnych porośniętych glonami i trawą morską

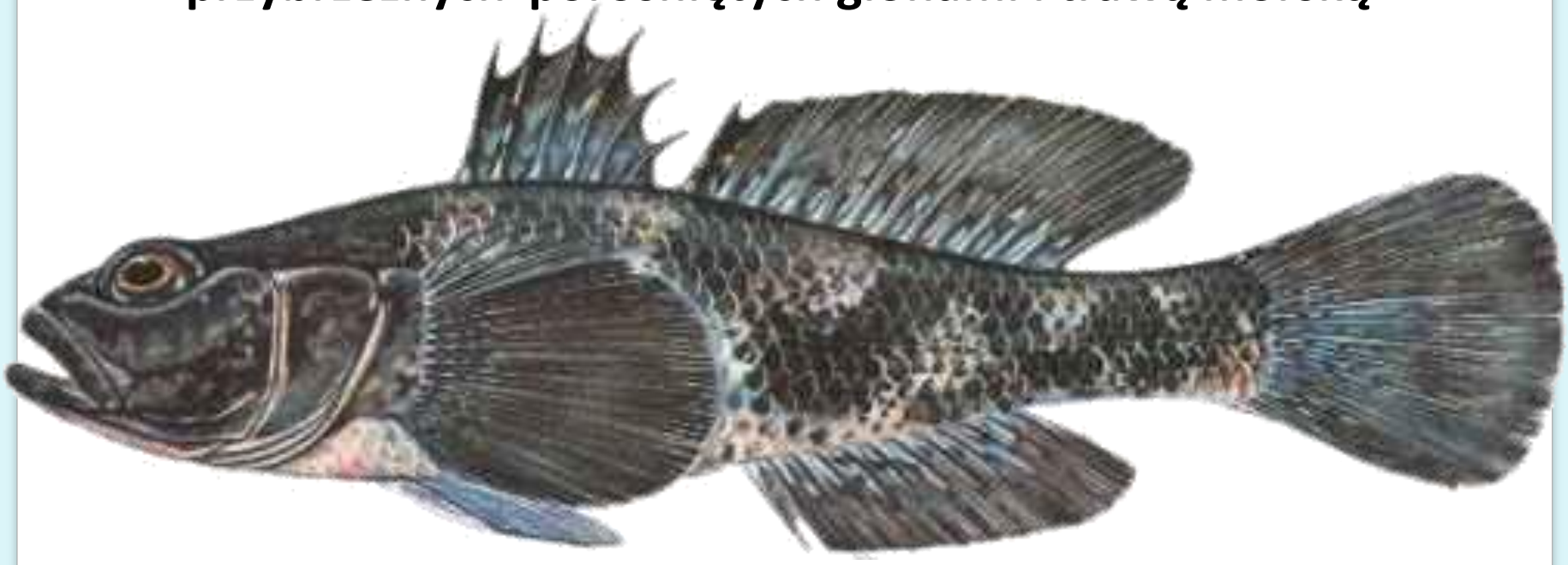

Babka mała pokarm drobne organizmy, długość do 11 cm, na dnie piaszczystym do 20m i w słonawych ujściach rzek

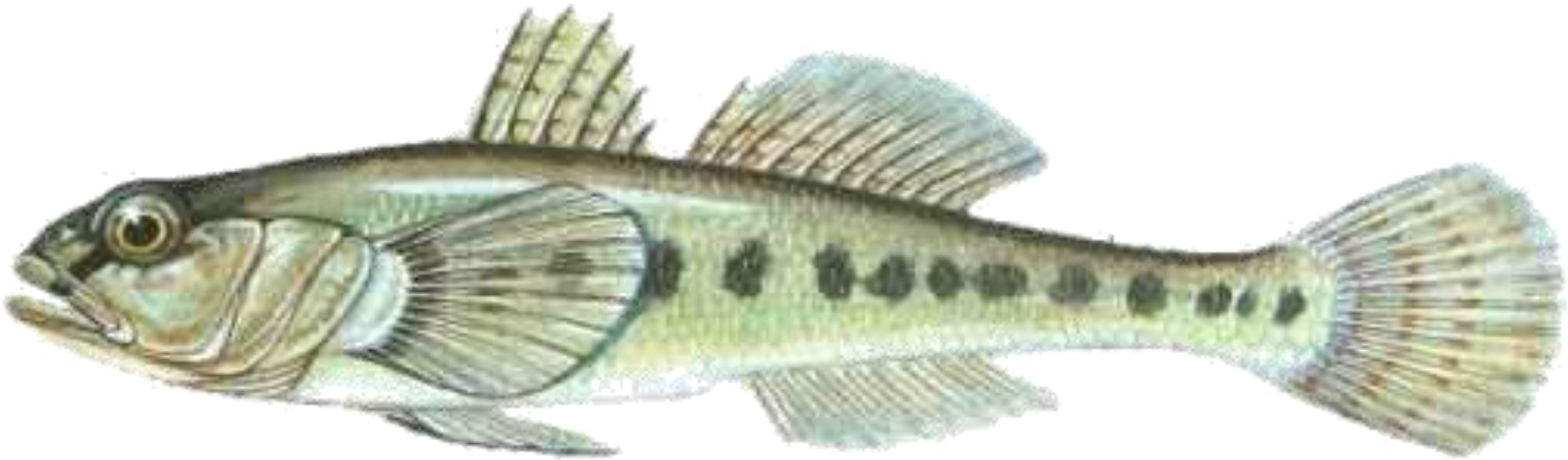

Inne zwierzęta żyjące w Bałtyku

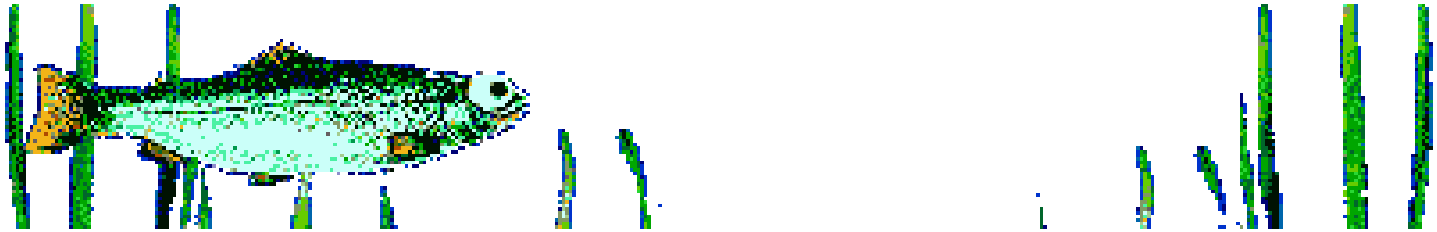

SSAKI

foka szara

foka obrączkowana

morświn

JAMOCHŁONY

DNO MORSKIE
MAŁŻE

omułek

piaskołaz

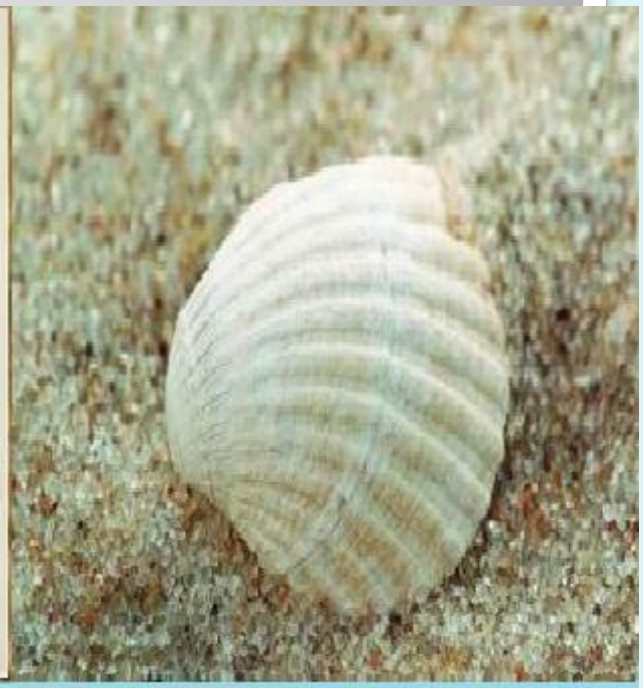

sercówka

SKORUPIAKI

krewetka bałtycka

pąkla

kieł

OBCE W NASZYM MORZU

krab wełnistoręki
Azja

delfin białonosy
Ocean Atlantycki